

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobkyně: **nezl. Z. N.**, právně zast. JUDr. Milanem Paláčkem, advokátem, se sídlem Národní 27, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 12. 2008, č. j. 61 Az 89/2007 - 32,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Zástupci žalobkyně JUDr. Milanu Paláčkovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4800 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 27. 8. 2007, č. j. OAM-1-664/VL-07-05-2007, zamítl žalovaný žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že skutečnosti, o kterých žalobkyně v průběhu správního řízení hovořila, nelze důvodům pro udělení azylu podřadit. Poukázal na to, že žádost matky nezl. žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany, paní N. A., nar. X, E. č. X, byla dne 10. 7. 2007 zamítnuta v důsledku nesplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany ve

smyslu § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Také v případě otce nezl. žalobkyně pana N. S., nar. X, E. č. X bylo dne 10. 7. 2007 rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Žalovaný dále dospěl k závěru, že žalobkyni nehrozí nebezpečí vážné újmy z některého důvodu uvedeného v § 14a zákona o azylu.

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně včas žalobu (žaloba byla sepsána matkou nezl. žalobkyně, jakožto její zákonnou zástupkyní), ve které namítala, že žalovaný v předcházejícím řízení o udělení mezinárodní ochrany porušil § 3, § 50 odst. 2, § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., a § 12 a § 14 zákona o azylu. Matka žalobkyně žalovanému vytýkala, že nezohlednil skutečnost, že ač její dcera (žalobkyně) dosud pronásledována nebyla, mohla být v pozdějším věku stigmatizována a zřejmě i pronásledována na stejném základě jako její rodiče. Poznamenala, že žádost nezl. žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany byla posouzena jako zjevně nedůvodná na základě rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany jejích rodičů, která však jsou dosud rovněž přezkoumávána správními soudy. Tato rozhodnutí však považuje za neudržitelná, zejména proto, že vůbec nezjišťují situaci v Bělorusku a nezabývají se věrohodností jejich výpovědí. Matka žalobkyně dále uvedla, že její manžel je šikanován kvůli tomu, že strávil několik let ve věznici. V této skutečnosti spatřuje pronásledování z důvodu příslušnosti k sociální skupině bývalých vězňů. Poukázala na zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA o stavu lidských práv v Bělorusku za rok 2006, ze které vyplývá, že i přesto, že je v Bělorusku svévolné zadržení osob zapovězeno zákonem, vláda to nerespektuje. Policie je široce zkorumpovaná a často zatýká občany i bez zatykače. Podezřelí mohou být drženi policií i 10 dní bez formálního obvinění. Lhůty mohou vyšetřovatelé i prokurátoři prodlužovat bez konzultací se soudci. Na základě shora uvedeného se žalobkyně domnívá, že ona i její matka mohou být policií kdykoliv z čehokoliv obviněny a budou zadrženy na policejní stanici, stejně jako otec žalobkyně. Mohou být policií bity a ponižovány tak, jak to zažil otec žalobkyně. Žalobkyně se proto domnívá, že v jejím případě nebyly splněny podmínky pro aplikaci ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu; postup žalovaného, který její žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítl jako zjevně nedůvodnou, bez toho, že by se blíže zabýval jejími důvody, proto považuje za nezákonný. Navrhla, aby Krajský soud v Ostravě napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 1. 12. 2008, č. j. 61 Az 89/2007 – 32, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků, ani Česká republika nemají právo na náhradu nákladů řízení. Konstatoval, že nezletilá žalobkyně v průběhu celého správního řízení i v samotné žalobě uváděla opakovaně stejné důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jimiž byla snaha zůstat se svými rodiči v České republice a legalizovat si zde pobyt. Krajský soud přisvědčil názoru žalovaného, že tento důvod nelze podřadit pod důvody uváděné v § 12 a § 14a zákona o azylu. Krajský soud dále dospěl k závěru, že žalobkyně v průběhu správního řízení neprokázala ani netvrdila žádný z důvodů pro udělení azylu uvedený v § 12 zákona o azylu a za této situace tak žalovaný nepochybil, když žádost žalobkyně jako zjevně nedůvodnou zamítl podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Tvrzení zákonné zástupkyně žalobkyně, že žalovaný nezohlednil skutečnost, že ač její dcera dosud nebyla pronásledována, mohla by být stigmatizována a zřejmě i pronásledována v pozdějším věku na stejném základě jako její otec a potažmo i ona, krajský soud označil za čistě hypotetické, poprvé účelově uvedené až v žalobě, neboť ani

zákonná zástupkyně ani nezletilá žalobkyně na tuto skutečnost v průběhu správního řízení nepoukázaly. Krajský soud neshledal důvodnou ani námitku žalobkyně, že žalovaný nezjistil řádně situaci v Bělorusku. Zdůraznil, že posouzení politické situace a stavu dodržování lidských práv v zemi původu není nezbytné, pokud cizinec v řízení o udělení mezinárodní ochrany vůbec netvrdil, že je pronásledován či diskriminován ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu. Žalovaný proto nepochybil, když v případě nezletilé žalobkyně neposoudil její tvrzení na pozadí zpráv o situaci v Bělorusku. K námitce, v níž zákonná zástupkyně žalobkyně vytýká žalovanému vadný procesní postup, krajský soud uvedl, že žalovaný při posuzování žádosti nezletilé žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany postupoval v souladu s příslušnými právními normami, procesně správným způsobem a dbal o zachování všech práv garantovaných jí právním řádem České republiky. Krajský soud shledal, že si žalovaný z dokumentů založených ve správním spise opatřil potřebné podklady pro rozhodnutí, takže vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Z odůvodnění rozhodnutí vyplývá, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl žalovaný veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů na základě nichž rozhodoval. Krajský soud uzavřel, že žalovaný nepochybil a postupoval správně, když zamítl žádost nezletilé žalobkyně jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu.

Proti tomuto rozsudku podala zákonná zástupkyně žalobkyně (dále též „stěžovatelky") včas kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) až e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."). Uvedla, že vzhledem k časové tísni a nedostatečné orientaci v právním řádu České republiky uvede konkrétní skutečnosti, v nichž spatřuje důvodnost své kasační stížnosti v dodatečné lhůtě k výzvě soudu, a to prostřednictvím advokáta, o jehož ustanovení požádala. Stěžovatelka vyjádřila přesvědčení, že kasační stížnost je přijatelná, neboť svým významem podstatně přesahuje její vlastní zájmy. Požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, což odůvodnila tím, že právní následky rozsudku a rozhodnutí správního orgánu by pro ni znamenaly nenahraditelnou újmu, zejména pak ztížily její možnost pobývat na území České republiky, přičemž přiznání odkladného účinku se žádným způsobem nedotkne nabytých práv třetích osob ani není v rozporu s veřejným zájmem

Krajský soud usnesením ze dne 6. 3. 2009, č. j. 61 Az 89/2007 – 60, rozhodl, že se stěžovatelce zástupce z řad advokátů neustanovuje a vyzval ji, aby ve lhůtě 1 měsíce ode dne doručení tohoto usnesení doložila do spisu plnou moc udělenou advokátovi, který ji bude zastupovat v řízení o kasační stížnosti a doplnila prostřednictvím zvoleného zástupce z řad advokátů kasační stížnost o konkrétní skutečnosti, v nichž spatřuje důvodnost jejího podání podle ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s.

Proti tomuto usnesení podala stěžovatelka prostřednictvím své zákonné zástupkyně včas kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) až e) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 27. 5. 2009, č. j. 4 Azs 22/2009 - 130, usnesení krajského soudu ze dne 6. 3. 2009, č. j. 61 Az 89/2007 – 60, zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení. Shledal totiž, že krajský soud pochybil při posuzování splnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků stěžovatelkou.

Usnesením ze dne 16. 7. 2009, č. j. 61 Az 89/2007 - 100, krajský soud ustanovil stěžovatelce pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Milana Paláčka, advokáta, neboť shledal, že v řízení bylo prokázáno, že u stěžovatelky jsou splněny podmínky pro ustanovení advokáta ve smyslu § 35 odst. 8 s. ř. s.

Podáním ze dne 1. 10. 2009 stěžovatelka prostřednictvím ustanoveného advokáta kasační stížnost doplnila. Namítala, že žalovaný porušil ustanovení § 3b odst. 2, § 10 odst. 3 a § 22 odst. 1 zákona o azylu, když se stěžovatelkou jednal v jazyce ruském a nikoliv v jejím mateřském jazyce, kterým je běloruština. Přestože stěžovatelka podepsala prohlášení, že souhlasí s používáním ruského jazyka, učinila tak nikoliv proto, že by tomuto jazyku dobře rozuměla a byla schopna se v něm dorozumět, ale proto, že jí bylo žalovaným naznačeno, že toto prohlášení v podstatě musí podepsat. Stěžovatelce ostatně byly několikrát předloženy různé písemnosti v českém jazyce, kde bylo mimo jiné uvedeno, že tlumočníka nežádá a česky rozumí. I tyto písemnosti v podstatě musela podepsat, aby se tak vyhnula problémům, které jí jinak údajně hrozily. Tím, že při jednání se správními orgány musela stěžovatelka proti své vůli používat ruského jazyka, došlo ke zkreslení některých skutečností, které uvedla při podávání žádosti o azyl a poté v průběhu vlastního řízení o azylu.

Stěžovatelka zpochybnila, že by ve správním řízení uvedla, že ona osobně neměla žádné problémy v zemi původu. Naopak několikrát uváděla, že ji opakovaně navštěvovali příslušníci místní policie a dotazovali se na jejího otce. Také se o něm opakovaně vyjadřovali, že je to kriminální živel a ona, že je dcera kriminálníka, přičemž s ní zacházeli jako s méněcennou osobou. Aby se policistů zbavila, tak je vždy poslala za babičkou, aby jednali s ní. Po odjezdu rodičů do České republiky se jednání policistů ještě vystupňovalo. Navštěvovali stěžovatelku také ve škole, kde se velmi rychle rozneslo, že je dcerou kriminálníka, což jí pak bylo ze strany pracovníků školy, ale i ostatních dětí stále předhazováno a byla proto také často ponižována a šikanována, a to jak ve škole, tak i v místě bydliště. Snažila se najít zastání u vedení školy a také si stěžovala na policii ale tam ji s ohledem na její nízký věk nebrali vážně a nepomohli jí. Postupem policistů, pracovníků vedení školy, ale i dalších osob se stěžovatelka cítila být velmi diskriminována a připadala si jako občan druhé kategorie. Vyjádřila přesvědčení, že na její případ lze aplikovat § 2 odst. 7 a § 12 písm. a) a b) zákona o azylu.

Stěžovatelka dále namítala, že při pohovoru v průběhu správního řízení uvedla zcela jednoznačně všechny uvedené skutečnosti, ale žalovaný její vyjádření interpretoval jinak. Z průběhu správního řízení nabyla stěžovatelka i její zákonná zástupkyně dojem, že správní orgán nemá zájem řádně objasnit všechny skutečnosti a okolnosti dotýkající se důvodů, pro něž požádala v České republice o azyl. Jednání s ní bylo záměrně vedeno a manipulováno tak, aby věc byla vysvětlena jen jejími osobními důvody bydlet spolu se svými rodiči, popř. snahou studovat v České republice a snahou legalizovat zde svůj pobyt. Bylo jí dokonce poskytnuto poučení v tom smyslu, že se jedná o dostatečné důvody pro udělení azylu v České republice a není proto třeba uvádět všechny důvody a souvislosti a že správní orgán dobře ví, co má do příslušných zápisů uvést a stěžovatelka to má pouze podepsat. Jelikož vždy dobře nerozuměla příslušným dokumentům, byla nucena žalovanému věřit, že příslušné zápisy a jiné písemnosti jsou správné, pravdivé a souhlasí s její výpovědí. Navíc ji správní orgán v této souvislosti nepoučil o právní úpravě azylu v České republice a také o právní úpravě pobytu cizinců ve smyslu zákona č. 326/1999 Sb., o

pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, jakož i o možnosti případně této právní úpravy v jejím případě využít. Teprve při podání žaloby měla stěžovatelka, resp. její zákonná zástupkyně možnost doplnit všechny skutkové okolnosti podle pravdy, aniž byla správním orgánem omezována ve svém vyjádření.

Stěžovatelka dále vytýkala žalovanému a krajskému soudu, že při svém rozhodování nepřihlédly dostatečně k nízkému věku stěžovatelky, která je s ohledem na tuto skutečnost velmi ovlivnitelná a sama bez pomoci není schopna dostatečně hájit své zájmy. Nezabývaly se tím, pro jakou trestnou činnost byl otec stěžovatelky trestně stíhán. Žalovaný pouze ve svém rozhodnutí konstatuje, že otec stěžovatelky byl recidivistou. Stěžovatelka poukázala na skutečnost, že její otec byl opakovaně trestně stíhán pro tzv. chuligánství, což je obdoba trestného činu výtržnictví, který byl i v České republice v minulosti často zneužíván k represím proti politickým odpůrcům a k jejich kriminalizaci. Je také obecně známo, že tyto prostředky trestního práva jsou v Bělorusku poměrně často zneužívány ke stejným účelům.

Další vadu řízení před žalovaným spatřovala stěžovatelka v porušení § 3 správního řádu, neboť žalovaný se spokojil s názorem, že důvodem její žádosti o poskytnutí mezinárodní ochrany je údajná snaha o legalizaci pobytu v České republice a to ve společnosti svých rodičů a možnost zde studovat, ačkoli ze správního spisu bylo zcela zřejmé, že orgány policie a další kompetentní orgány země původu neposkytly ochranu oprávněným zájmům stěžovatelky. Žalovaný si v této souvislosti nevyžádal žádné další podklady ke zjištění stavu věci, a to v tom směru, zda v Bělorusku dochází k porušování lidských práv. Takovými podklady mohly být např. zprávy Ministerstva zahraničí USA o stavu dodržování lidských práv v Bělorusku za předcházející roky. Žalovaný se neseznámil ani s aktuálními informacemi ohledně situace v Bělorusku obsaženými v databázi České tiskové kanceláře.

Vytýkala žalovanému, že se ve svém rozhodnutí soustředil pouze na to, že důvody uváděné stěžovatelkou nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu uvedené v § 12 zákona o azylu, aniž by ve svém rozhodnutí uvedené podkladové materiály hodnotil ve vztahu k tomuto konkrétnímu řízení, uvedl, co z nich zjistil, jak je zhodnotil, jaký závěr z nich pak ve vztahu k této konkrétní věci učinil a proč. Stěžovatelka se proto domnívá, že v tomto směru je rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné. Žalovaný vůbec neprověřil její vyjádření v tom smyslu, že byla ve své zemi pronásledována a diskriminována pro svůj původ a příslušnost k určité sociální skupině, tedy jako dítě kriminálníka, které je samo pouze s babičkou a které je neustále kontaktováno policí, která hledá jejího otce. Stěžovatelka označila za podivné, že žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí, že žádný důvod podle § 12 zákona o azylu neshledal, když v tomto směru žádné podklady neopatřoval a neprověřil v místě bydliště stěžovatelky, zda policejní orgány nějaké oznámení od ní zaznamenaly, popř. neučinil dotaz do školy, kterou stěžovatelka do svého odchodu ze země navštěvovala. Pokud pak jde o samotný výrok napadeného rozhodnutí žalovaného, tak v něm se pouze uvádí, že se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítá jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, aniž se zde uvádí konkrétní důvody zamítnutí. Také z tohoto důvodu označila stěžovatelka rozhodnutí žalovaného za nepřezkoumatelné.

Stěžovatelka dále namítala, že krajský soud v řízení o žalobě porušil její práva (zejména práva zakotvená v § 36 s. ř. s.), když porušil její právo na rovnost účastníků řízení a povinnost poskytnout účastníkům řízení stejné možnosti k uplatnění jejich práv a poskytnout jim poučení o jejich právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěli újmu a to zejména tím, že nerespektoval její právo na jednání v mateřském jazyce. Dokonce jí ani nezaslal svůj rozsudek přeložený do běloruštiny. Další porušení svých práv ze strany krajského soudu spatřovala stěžovatelka v tom, že krajský soud v podstatě převzal do svého rozhodnutí veškerá skutková i právní tvrzení a v podstatě i důvody rozhodnutí žalovaného a neposoudil rozhodnutí žalovaného ve vztahu k přezkoumatelnosti a správnému posouzení právních otázek. S ohledem na výše uvedené stěžovatelka navrhovala, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 12. 2008, č. j. 61 Az 89/2007 – 32, zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný se k jednotlivým námitkám uvedeným v doplnění kasační stížnosti nevyjádřil, vyjádřil se pouze k původně podané kasační stížnosti, když uvedl, že popírá oprávněnost jejího podání, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. I pro řízení o kasační stížnosti odkázal na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatelka učinila během správního řízení a na vydané rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud nejprve posuzoval přípustnost podané kasační stížnosti a shledal, že některé námitky stěžovatelka uvádí poprvé až v kasační stížnosti. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. in fine brání tomu, aby stěžovatel v kasační stížnosti uplatňoval jiné právní důvody, než které uplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohl; takové námitky jsou nepřípustné. Ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s. naproti tomu brání tomu, aby se poté, co bylo vydáno přezkoumávané rozhodnutí, uplatňovaly skutkové novoty. K takto uplatněným novým skutečnostem kasační soud při svém rozhodování nepřihlíží.* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 - 49, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 419/2004, www.nssoud.cz).

Pro větší přehlednost Nejvyšší správní soud znovu ve stručnosti uvádí žalobní námitky stěžovatelky. Stěžovatelka v žalobě namítala porušení § 3, § 50 odst. 2, § 68 odst. 3 správního řádu, § 12 a § 14 zákona o azylu a poukazovala na to, že v pozdějším věku může být stigmatizována a zřejmě i pronásledována na stejném základě jako její rodiče. Stěžovatelka dále poukázala na stav dodržování lidských práv v Bělorusku, zkorumpovanost policie a vyjádřila obavu, že ona i její matka mohou být policií kdykoliv z čehokoliv obviněny a budou zadrženy na policejní stanici, stejně jako otec žalobkyně. Vyjádřila přesvědčení, že v jejím případě nebyly splněny podmínky pro aplikaci ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu.

V kontextu citovaného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a s ohledem na výše uvedené žalobní body považuje Nejvyšší správní soud některé z námitek obsažených v kasační stížnosti za nepřípustné. Jedná se v první řadě o námitku, že ze strany žalovaného došlo k porušení ustanovení § 3b odst. 2, § 10 odst. 3 a § 22 odst. 1 zákona o azylu, když se stěžovatelkou jednal v jazyce ruském a nikoliv, jak zákon v prvé řadě požaduje, v jejím mateřském jazyce, kterým je běloruština a s tím související námitka, že stěžovatelce byly

několikrát předloženy různé písemnosti dokonce v českém jazyce, v nichž bylo mimo jiné uvedeno, že tlumočníka nežádá a česky rozumí. I tyto písemnosti v podstatě musela podepsat, aby se tak vyhnula problémům, které jí jinak údajně hrozily. Tím, že při jednání se správními orgány musela stěžovatelka proti své vůli používat ruského jazyka, došlo ke zkreslení některých skutečností, které uvedla při podávání žádosti o azyl a poté v průběhu vlastního řízení o azyl.

Za nepřípustné je třeba označit také námitky stěžovatelky, ve kterých brojí proti postupu žalovaného v průběhu správního řízení. Stěžovatelka namítala, že žalovaný její vyjádření chybně interpretoval, neměl zájem řádně objasnit všechny skutečnosti a okolnosti dotýkající se důvodů, pro něž požádala v České republice o azyl a jednání s ní bylo manipulováno. Namítala také, že jí bylo poskytnuto poučení, že se jedná o dostatečné důvody pro udělení azylu v České republice a není proto třeba uvádět všechny důvody a souvislosti a že správní orgán dobře ví, co má do příslušných zápisů uvést a stěžovatelka to má pouze podepsat. Nebyla poučena o právní úpravě azylu a o právní úpravě pobytu cizinců. Teprve při podání žaloby měla stěžovatelka, resp. její zákonná zástupkyně možnost doplnit všechny skutkové okolnosti podle pravdy, aniž byla správním orgánem omezována ve svém vyjádření.

Nepřípustná je také námitka stěžovatelky v níž zpochybnila, že by ve správním řízení uvedla, že ona osobně neměla žádné problémy v zemi původu. Stěžovatelka v souvislosti s touto námitkou poukázala na skutečnost, že jí opakovně navštěvovali příslušníci policie u nich doma a dotazovali se na jejího otce. V kasační stížnosti pak uvedla řadu nových skutečností, které v předcházejícím správním a soudním vůbec nezmínila, když poukázala na skutečnost, že se stala kvůli svému otci, který byl označena za kriminálníka terčem šikany ve škole i v místě bydliště a postupem policistů, vedení školy ale i dalších osob se cítila být velmi diskriminována a připadala si jako občan druhé kategorie.

Také námitky v nichž stěžovatelka namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí žalovaného způsobenou tím, že ve výroku rozhodnutí žalovaného je pouze uvedeno, že se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítá jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, aniž se zde uvádí konkrétní důvody zamítnutí a že se žalovaný ani krajský soud nezabývaly tím, pro jakou trestnou činnost byl otec stěžovatelky trestně stíhán, v souvislosti s čímž stěžovatelka naznačuje, že její otec byl stíhán z politických důvodů, vznesla stěžovatelka poprvé až v kasační stížnosti.

Uvedené námitky stěžovatelka neuplatnila v podané žalobě, ač tak učinit mohla. Nejvyšší správní soud se proto těmito námitkami nemohl dále zabývat. Výše uvedená tvrzení totiž nebyla v řízení před krajským soudem vůbec přednesena, poprvé byla uplatněna až v kasační stížnosti, a proto představují skutková a právní nova, ke kterým Nejvyšší správní soud nepřihlíží. Ostatně např. námitka, že správní orgán se stěžovatelkou jednal v jazyce ruském a nikoli v její mateřštině a že dokonce některé z písemností byly stěžovatelce předloženy v jazyce českém, by nemohla být shledána důvodnou. Tato námitka souvisí s další stěžovatelčinou námitkou, v níž vytýkala správnímu orgánu a krajskému soudu nesprávný procesní postup, jíž se Nejvyšší správní soud bude zabývat v další části tohoto rozsudku.

Lze dodat, že již v rozsudku ze dne 25. 9. 2008, č. j. 8 Afs 48/2006 - 155, www.nssoud.cz, Nejvyšší správní soud konstatoval, že ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. představuje zavedení koncentračního principu do řízení před Nejvyšším správním soudem. Užití tohoto principu lze považovat za zcela racionální, neboť zajišťuje, aby výhrady účastníků řízení proti (zde) pravomocnému správnímu rozhodnutí byly pořadem práva nejprve projednány krajskými soudy, přičemž Nejvyšší správní soud přezkoumá již pouze zákonnost závěrů krajských soudů k jednotlivým skutkovým a právním otázkám, které jim byly v žalobách předestřeny (promítly-li se, pochopitelně, do námitek kasačních). Pokud by bylo v řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem připuštěno uplatnění skutkových a právních novot (zde srov. též ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s.) vedlo by to fakticky k popření kasačního principu, na němž je řízení o tomto mimořádném opravném prostředku vystavěno. Ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. (obdobně jako § 109 odst. 4 s. ř. s., vylučující možnost dodatečného uplatňování argumentů skutkových) tedy nesleduje restrikci práv fyzických a právnických osob na přístup k soudní ochraně. Po účastnících předcházejícího žalobního řízení (z logiky věci je zřejmé, že musí jít pouze o účastníky aktivně legitimované) lze jistě spravedlivě požadovat, aby na principu *vigilantibus iura* postupovali v řízení shora popsaným způsobem s tím, že v případě, kdy tak neučiní, ponesou (z hlediska možnosti uplatnění procesní argumentace v dalším stupni) případné nepříznivé důsledky.

To vše proto, že žalobní řízení striktně spočívá na zásadě dispoziční a zásadě koncentrace řízení. Znamená to, že je pouze na žalobci, zda proti rozhodnutí správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, bude brojit žalobou u soudu či nikoliv; je na něm, aby v případě, kdy se bude domáhat ochrany svých práv žalobou u soudu, v této žalobě jasně vymezil, které výroky správního rozhodnutí napadá, a v žalobních bodech pak specifikoval, z jakých skutkových a právních důvodů považuje napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné (§ 71 s. ř. s). Soud je totiž při přezkoumání správního rozhodnutí vázán rozsahem napadení, jak je žalobce ve své žalobě vymezí a (nejde-li o rozhodnutí nicotné, kdy je oprávněn nicotnost deklarovat i bez návrhu) přezkoumá jen ty výroky rozhodnutí, které byly žalobou napadeny, a jen v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Bylo tedy na žalobkyni, aby vymezila z jakých skutkových a právních důvodů má být rozhodnutí žalovaného soudně přezkoumáno.

Po konstatování přípustnosti ostatních kasačních námitek se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. O přijatelnou kasační stížnost se podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publikovaného pod č. 933/2006 Sb. NSS, jedná v následujících typových případech: 1) kasační stížnost vznáší ne plně prejudikovanou právní otázku; 2) kasační stížnost obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně; 3) je potřeba učinit judikatorní odklon; 4) pokud bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná, a to především z toho důvodu, že se krajský soud ne zcela vypořádal s námitkou zákonné zástupkyně stěžovatelky v žalobě, v níž již naznačovala, že by mohla být v budoucnu

stigmatizována a pro svou příslušnost k sociální skupině "dítěte kriminálníka" ponižována a z čehokoliv obviněna, jako její otec. Jde o námitku, v níž je dovozován první z důvodu přijatelnosti kasační stížnosti, jímž je případ ne plně prejudikované právní otázky. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud propustil kasační stížnost do dalšího řízení a zabýval se její důvodností.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., v rozsahu a z důvodů, které uplatnila stěžovatelka v kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat pouze z důvodů tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené zmatečnosti řízení před soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení, ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo byl soud nesprávně obsazen, popřípadě bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelka prostřednictvím ustanoveného zástupce v kasační stížnosti namítala, že žalovaný správní orgán ani krajský soud nepřihlédly při svém rozhodování dostatečně k jejímu nízkému věku, pro který je velmi ovlivnitelná a sama bez pomoci není dostatečně schopna hájit své zájmy. Nejvyšší správní soud k této námitce uvádí, že stěžovatelka byla jak v řízení před správním orgánem, tak i v řízení před krajským soudem zastoupena svou matkou (zákonnou zástupkyní), přičemž matka stěžovatelky byla přítomna v

průběhu pohovoru se stěžovatelkou ve správním řízení. Nejvyšší správní soud tak má za to, že stěžovatelka v předcházejícím řízení žádnou újmu z důvodu svého nízkého věku neutrpěla. Ze správního ani soudního spisu ostatně Nejvyšší správní soud nezjistil jakékoliv porušení práv stěžovatelky ze strany žalovaného nebo krajského soudu.

Další vadu řízení před žalovaným spatřovala stěžovatelka v porušení § 3 správního řádu. Stěžovatelka namítala, že se žalovaný spokojil s tvrzením, že důvodem její žádosti o poskytnutí mezinárodní ochrany je údajná snaha o legalizaci pobytu v České republice a to ve společnosti svých rodičů a možnost zde studovat, přestože ze správního spisu bylo zcela zřejmé, že orgány policie a další kompetentní orgány státu neposkytly ochranu oprávněným zájmům stěžovatelky. V této souvislosti stěžovatelka rovněž namítala, že žalovaný si nevyžádal žádné další podklady ke zjištění stavu věci, a to v tom směru, zda v Bělorusku dochází nebo nedochází k porušování lidských práv.

V souvislosti s touto námitkou Nejvyšší správní soud z obsahu správního spisu zjistil, že stěžovatelka dne 20. 8. 2007 podala žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedla, že o mezinárodní ochranu žádá z toho důvodu, že chtěla vycestovat za rodiči. V Minsku její babička pracuje a nemůže stěžovatelku hlídat. Chce žít s rodiči v Česku. Konstatovala, že uvedla všechny důvody, proč žádá o mezinárodní ochranu. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu na území ČR pak stěžovatelka uvedla, že Bělorusko opustila kvůli tomu, že babička, která stále chodí do práce a která o stěžovatelku pečovala, onemocněla a nemohla se proto o stěžovatelku starat. Do České republiky přijela za rodiči a také proto, že k babičce domů chodil policista a vyptával se, kde je otec stěžovatelky. Stěžovatelka dále výslovně uvedla, že v Bělorusku žádné problémy neměla. K problémům svých rodičů, kvůli kterým vycestovali do zahraničí stěžovatelka uvedla, že u otce se scházeli kamarádi a když odešli, přicházel policista a předvolával ho na policii s tím, že kamarádi řekli, že otec stěžovatelky něco dělá. Na otázku žalovaného, zda se něčeho obává v případě návratu do vlasti stěžovatelka odpověděla, že neví. Potvrdila, že uvedla všechny důvody, které jí vedly k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

Z výše uvedeného je zřejmé, že stěžovatelka v průběhu správního řízení neuváděla žádné azylově relevantní důvody ve smyslu § 12 zákona o azylu, nebo důvody, pro které by stěžovatelce měla být udělena doplňková ochrana (§ 14a zákona o azylu). S ohledem na výše uvedené skutečnosti uvedené stěžovatelkou ve správním řízení tak Nejvyšší správní soud této námitce stěžovatelky nepřisvědčil, neboť dospěl k závěru, že žalovaný nepochybil, když žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany zamítnul jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu (podle tohoto ustanovení se žádost o udělení mezinárodní ochrany se zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a zákona o azylu). Nejvyšší správní soud dodává, že za popsaného skutkového stavu by ze strany žalovaného bylo nadbytečné, aby prováděl dokazování a vyžadoval si podklady v tom směru, zda v Bělorusku dochází nebo nedochází k porušování lidských práv. Nelze tedy přisvědčit ani námitce stěžovatelky, že žalovaný nehodnotil podkladové materiály o stěžovatelčině zemi původu.

Stěžovatelka dále namítala, že žalovaný vůbec neprověřil její vyjádření v tom smyslu, že byla pronásledována a diskriminována pro svůj původ a příslušnost k určité

sociální skupině, tedy jako dítě kriminálníka, které je samo pouze s babičkou a které je neustále kontaktováno policií, která hledá jejího otce.

K pojmu sociální skupina se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 29. 7. 2005, č. j. 5 Azs 159/2005 - 62, www.nssoud.cz, kde vyslovil, že zákon o azylu pojem „příslušnosti k určité sociální skupině“ dále nerozvádí. Tento termín se objevuje v článku 1 odst. A bod 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků z 28. 7. 1957 (Ženevské konvence) a ani tam není upřesněn. Lze však vyjít z praxe soudních rozhodnutí, která se vyčlenila do dvou přístupů, jeden představuje tzv. chráněnou charakteristiku, druhý pak přístup sociální percepce. Prvý klade důraz na nezměnitelnou charakteristiku pro člověka natolik zásadní, že by se jí neměl být nucen vzdát, totiž vrozená (např. pohlaví, etnická příslušnost) nebo nezměnitelná z jiných důvodů (např. historických, povolání, stav). Takto byly generovány např. sociální skupina rodiny, žen, homosexuálů. Se stejným výsledkem přichází i druhý přístup, který zjišťuje, zda skupina je spojena s určitou charakteristikou, která ji identifikuje nebo ze společnosti vyděluje. Ovšem důsledkem těchto dvou přístupů nemusí být vždy shodný náhled tam, kde je sociální skupina charakterizována skutečností, která není vrozená či pro lidskou důstojnost zásadní, např. určitého povolání nebo sociální třídy. Především však role pronásledování není definičním prvkem, jež určuje sociální skupinu, byť fakt pronásledování pomůže k tomu, aby určitá skupina lidí byla jako zvláštní sociální skupina vnímána, resp. může takovou skupinu i vytvořit. Není pak zapotřebí, aby se členové určité sociální skupiny znali, nemusí se vzájemně stýkat ani tvořit soudržnou skupinu. Určitá sociální skupina je tedy skupina osob sdílející objektivně společnou charakteristiku nebo je alespoň takto společností vnímána. Tato charakteristika má často povahu vrozeného, nezměnitelného rysu nebo je jinak zásadní pro lidskou identitu, svědomí nebo výkon lidských práv dotyčných osob.

V rozsudku ze dne 25. 11. 2003, sp. zn. 2 Azs 40/2003, www.nssoud.cz, zdejší soud uvedl, že sociální skupina ve smyslu zákona o azylu je společenský útvar, jenž je určitelný natolik přesně, aby byl vůbec způsobilý k pronásledování. Příslušnost k sociální skupině je totiž nutno vnímat jako možnost, na jejímž základě může ČR poskytnout ochranu i z jiných důvodů motivujících k pronásledování, než z důvodu rasy, náboženství, národnosti či politického přesvědčení. Takovými důvody jsou typicky příslušnost k sexuálním menšinám, skupinám spojeným přesvědčením nenáboženské a nepolitické povahy a jiným skupinám, jevícím znak způsobilý k pronásledování, jenž nemusel být zákonodárci v době přijímání zákona o azylu vůbec znám.

Nutno předeslat, že tato námitka stěžovatelky byla zřetelně a jednoznačně vyjádřena až v kasační stížnosti, v průběhu správního řízení, ani v žalobě tuto námitku stěžovatelka takto jednoznačně neformulovala. Nicméně, vzhledem k tomu, že již v žalobě naznačila, že by do budoucna (hypoteticky) mohla být pronásledována pro svou příslušnost k jí vymezené sociální skupině, pokládá Nejvyšší správní soud za potřebné zaujmout k důvodnosti této námitky své stanovisko. Nejvyšší správní soud má za to, že s ohledem na výše již judikaturou vymezenou definici sociální skupiny nelze stěžovatelčině námitce přisvědčit. Nezbývá než znovu uvést a zdůraznit, že stěžovatelka ve správním ani soudním řízení netvrdila žádné skutečnosti, které by byly relevantní z hlediska udělení azylu nebo doplňkové ochrany (již existující pronásledování pro příslušnost k sociální skupině jakožto jednoho z možných důvodů pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu). Nejvyšší správní soud má dále pak s ohledem na výše uvedené za to, že

stěžovatelce nelze přisvědčit ani v tom, že by jí takové pronásledování do budoucna v zemi původu hrozilo pro její příslušnost k sociální skupině, kterou charakterizovala jako skupinu „dětí kriminálníků, jejichž otce hledá policie", neboť jak již bylo uvedeno výše, sama stěžovatelka pronásledována nebyla a dále pak z ničeho nevyplývá, ani to nelze reálně předpokládat, že děti rodičů, kteří byli v minulosti trestáni (otec stěžovatelky jak bylo zjištěno z obsahu spisu zdejšího soudu sp. zn. 5 Azs 52/2008 byl v Bělorusku trestně stíhán a odsouzen pro obecný kriminální trestný čin, nikoli čin politický) by mohly tvořit sociální skupinu ve smyslu zákona o azylu, neboť zde neexistuje žádná společná charakteristika kterou by tato skupina mohla být identifikována nebo ze společnosti vydělena. Nutno zde zdůraznit, že role pronásledování není definičním prvkem, jež určuje sociální skupinu, i když fakt pronásledování může vést k tomu, aby určitá skupina byla jako zvláštní samostatná skupina vnímána, avšak taková společná objektivně existující charakteristika dětí osob, které byly v minulosti trestány, společností vnímána není. Sama stěžovatelka uvádí např. v žalobě, že pronásledována nebyla a ostatně nelze reálně předpokládat, že by se více osob nacházelo ve stejné situaci jako stěžovatelka a byly tak společně se stěžovatelkou schopny objektivně nějakou sociální skupinu vytvořit.

V další námitce stěžovatelka označuje za podivné, že žalovaný žádný důvod podle § 12 zákona o azylu neshledal, neboť v tomto směru neprováděl dokazování. Také tuto námitku shledal Nejvyšší správní soud nedůvodnou, a to proto (jak již bylo několikrát uvedeno), že stěžovatelka žádné důvody, které by byly podřaditelné pod § 12 zákona o azylu neuváděla a bylo by tudíž nadbytečné a v rozporu se zásadou procesní ekonomie, aby za této situace žalovaný prováděl další dokazování. Správní orgán je totiž v řízení o udělení mezinárodní ochrany povinen zjistit skutkový stav v rozsahu žadatelem uváděných skutečností, kterými je povinen se zabývat a vypořádat se s nimi, avšak nemůže za stěžovatele cokoli domýšlet.

Uvedený závěr vychází z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, kdy v rozsudku ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, www.nssoud.cz, zdejší soud uvedl, že správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené. V opačném případě žádost jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) téhož zákona zamítne. Nedojde-li k zamítnutí žádosti ve lhůtě 30 dnů od zahájení správního řízení, vydá správní orgán negativní rozhodnutí dle § 12 citovaného zákona; to však neznamená, že by správnímu orgánu za této situace vznikla povinnost domýšlet právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a činit posléze k těmto důvodům příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 spr. ř. má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl.

Poukázat lze rovněž na rozsudek zdejšího soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 27/2003 - 48, www.nssoud.cz, podle kterého neuvádí-li žadatel o azyl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, jde o žádost zjevně nedůvodnou, kterou lze zamítnout podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu při dodržení lhůty uvedené v § 16 odst. 2 (nyní § 16 odst. 3) tohoto zákona.

Stěžovatelka krajskému soudu dále vytýkala porušení jejích práv v řízení o žalobě, a to zejména ve vztahu k ustanovení § 36 s. ř. s., v souvislosti s čímž namítala, že krajský soud nerespektoval její právo na jednání v mateřském jazyce.

Nejvyšší správní soud ze soudního spisu zjistil, že žaloba byla podána v českém a částečně anglickém jazyce, přičemž anglickou část žaloby si nechal krajský soud přeložit tlumočníkem, kterého pro toto řízení ustanovil usnesením ze dne 18. 9. 2007, č. j. 61 Az 89/2007 - 10. O možnosti rozhodnout o věci samé bez jednání (§ 51 s. ř. s.) pak byla stěžovatelka poučena v ruském jazyce, tedy v jazyce který nepochybně dobře ovládá, což plyne z toho, že v tomto jazyce stěžovatelka popsala důvody, které jí vedly k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR a v ruském jazyce byl rovněž s jejím souhlasem a se souhlasem její matky veden pohovor k důvodům žádosti o udělení mezinárodní ochrany na území ČR ve správním řízení. Ze souhrnné teritoriální informace o Bělorusku zpracované a aktualizované zastupitelským úřadem ČR v Minsku ke dni 11. 12. 2008 (http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/belorusko/1000782) Nejvyšší správní soud zjistil, že v souladu s Ústavou Běloruska z roku 1996 jsou oficiálními státními jazyky běloruština (36,7 %) a ruština. Běžnějším komunikačním jazykem zůstává ruština, kterou používá podle posledního sčítání obyvatelstva z roku 1999 – 62,8 % obyvatel země. Na vysokých školách se vyučuje většinou v ruštině.

Nejvyšší správní soud tak neshledal v postupu krajského soudu (ostatně ani v postupu správního orgánu) žádné pochybení, které by zasáhlo práva stěžovatelky. Také v případě této námitky lze poukázat na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, který v rozsudku ze dne 31. 8. 2004, č. j. 4 Azs 261/2004 - 57, www.nssoud.cz konstatoval, že povinnost ustanovit tlumočníka účastníku, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, vzniká soudu pouze tehdy, pokud účastník o to požádá a pokud by pro jazykovou bariéru nemohl účinně obhajovat svá práva v řízení před soudem. Potřeba tlumočníka musí být přitom zcela zjevná a sama vyjít v řízení najevo. V rozsudku ze dne 25. 11. 2003, č. j. 3 Azs 26/2003 - 49, www.nssoud.cz, zdejší soud vyslovil, že jestliže soud rozhoduje o věci bez nařízení jednání (za splnění podmínek § 51 s. ř. s.), přičemž ze spisu potřeba nařizovat jednání nevyplývá, není nutné ustanovit účastníku, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, tlumočníka, protože taková potřeba pro jednání před soudem nevyšla najevo (§ 64 s. ř. s. a § 18 odst. 1, 2 o. s. ř.).

Nejvyšší správní soud v této souvislosti dodává, že z výše uvedených skutečností je patrná rovněž účelovost jedné z nepřípustných námitek stěžovatelky, že ze strany žalovaného došlo k porušení ustanovení § 3b odst. 2, § 10 odst. 3 a § 22 odst. 1 zákona o azylu, když se stěžovatelkou jednal v jazyce ruském a ne jak zákon v prvé řadě požaduje, v jejím mateřském jazyce, kterým je běloruština.

Další porušení svých práv ze strany krajského soudu spatřovala stěžovatelka v tom, že se krajský ztotožnil se způsobem, jakým věc posoudil žalovaný. K této námitce Nejvyšší správní soud uvádí, že jedním z úkolů krajských soudů ve správním soudnictví je přezkum správních rozhodnutí napadených žalobou, a to z hlediska jejich zákonnosti a případných vad řízení. Pokud krajský soud dojde k závěru, že žaloba je důvodná, pak rozhodnutí žalovaného správního orgánu zruší (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), jinak žalobu zamítne pro její nedůvodnost (§ 78 odst. 7 s. ř. s.) Pokud krajský soud dospěje k závěru o nedůvodnosti žalobcem vznesených námitek, pak žalobu zamítne, přičemž se může ztotožnit se

způsobem, jakým byla věc posouzena žalovaným správním orgánem. Tak tomu ostatně bylo i v posuzované věci, v níž je z napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, že rozhodnutí žalovaného v rozsahu uplatněných žalobních námitek přezkoumal, žalobní námitky neshledal důvodné a přisvědčil závěrům žalovaného, neboť dospěl k závěru, že věc posoudil správně. Také tuto námitku tedy neshledal Nejvyšší správní soud důvodnou.

Vzhledem ke shora uvedenému neshledal Nejvyšší správní soud stěžovatelkou uváděné důvody k podání kasační stížnosti oprávněné, proto podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost zamítl bez jednání postupem podle ustanovení § 109 odst. 1 citovaného zákona.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu; takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, nejdéle po dobu 1 roku; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nad rámec potřebného odůvodnění Nejvyšší správní soud dodává, že z již výše označeného spisu zdejšího soudu sp. zn. 5 Azs 52/2008 a dále ze spisu téhož soudu sp. zn. 4 Azs 40/2008 zjistil, že o žádosti stěžovatelčina otce S. N. bylo rozhodnutím ze dne 10. 7. 2007, č. j. OAM-1-155/VL-07-ZA09-2007, rozhodnuto tak, že se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, §14a a § 14b zákona o azylu, neuděluje. Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 20. 12. 2007, č. j. 56 Az 141/2007 – 30, byla žaloba proti tomuto rozhodnutí zamítnuta jako nedůvodná. Usnesením zdejšího soudu ze dne 3. 7. 2008, č. j. 5 Azs 52/2008 – 61, byla kasační stížnost podaná proti tomuto rozsudku odmítnuta pro nedoplnění důvodů ve smyslu § 106 odst. 1 s. ř. s. O žádosti stěžovatelčiny matky o udělení mezinárodní ochrany bylo rozhodnuto rovněž tak, že se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, §14a a § 14b zákona o azylu, neuděluje (rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 7. 2007, č. j. OAM-1-156/VL-07-ZA09-2007). Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 29. 2. 2008, č. j. 56 Az 140/2007 – 27, žalobu podanou proti tomuto rozhodnutí rovněž jako nedůvodnou zamítl. Kasační stížnost podaná proti tomuto rozsudku byla odmítnuta pro opožděnost usnesením zdejšího soudu ze dne 29. 8. 2008, č. j. 4 Azs 40/2008 – 54.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka ve věci neměla úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, které jí vznikly. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení

příslušelo, náklady v řízení o kasační stížnosti v míře přesahující rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Odměna zástupci stěžovatelky JUDr. Milanu Paláčkovi, advokátovi, který jí byl k její žádosti ustanoven usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 7. 2009, č. j. 61 Az 89/2007 – 100, byla stanovena za dva úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení a písemné podání soudu ve věci samé (doplnění kasační stížnosti ze dne 1. 10. 2009) podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Za výše uvedené úkony tak náleží zástupci stěžovatelky odměna ve výši 2 x 2100 Kč podle § 9 odst. 3 písm. f) advokátního tarifu a dále režijní paušál ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Ze spisu nevyplývá, že ustanovený advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, ustanovenému zástupci se tedy přiznává náhrada nákladů řízení v celkové výši 4800 Kč. Uvedená částka bude zástupci stěžovatelky vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. ledna 2010

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu